กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินในการอธิบายกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนไทยกลุ่มธุรกิจการเงิน

Gains and Losses on Fair Value Change of Financial Assets in Explaining Future Earnings of Thai Listed Companies in Financial Industry

ดร.ภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: phatnatcha.c@rsu.ac.th

ดร.ยศวินกาญจน์ กอบกาญจนพฤติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: yodsawinkan.k@rsu.ac.th

Phatnatcha Chotkunakitti, DBA.
Associate Dean for Academic Affairs of Faculty of Accountancy,
Rangsit University
Email: phatnatcha.c@rsu.ac.th

Yodsawinkan Kobkanjanapued, D.ACC.
Assistant Professor of Faculty of Accountancy,
Rangsit University
Email: yodsawinkan.k@rsu.ac.th

กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินในการอธิบายกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนไทยกลุ่มธุรกิจการเงิน

ดร.ภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: phatnatcha.c@rsu.ac.th

ดร.ยศวินกาญจน์ กอบกาญจนพฤติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: yodsawinkan.k@rsu.ac.th

วันที่ได้รับบทความต้นฉบับ: 31 มีนาคม 2565
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 23 มิถุนายน 2565
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 6 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตของกำไรปีปัจจุบันและข้อมูลจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินปีปัจจุบันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการเงิน โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2562 หลังจากนำบริษัทที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ออกไป กลุ่มตัวอย่างสุดท้ายประกอบด้วย 222 ชุด และ 179 ชุด สำหรับการทดสอบการอธิบายกำไรปีถัดไป 1 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า กำไรปีปัจจุบันและรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน มีความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตถัดไป 1 ปี และ 2 ปี อย่างไรก็ตาม ผลของการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตถัดไป 1 ปีดีกว่า 2 ปี เมื่อเปรียบเทียบแบบจำลองที่ประกอบด้วยกำไรปีปัจจุบันเท่านั้น กับแบบจำลองที่ประกอบด้วยกำไรปีปัจจุบันและรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันพบว่าแบบจำลองที่รวมรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันสามารถอธิบายกำไรอนาคตได้สูงกว่า นอกจากนี้ ยังพบว่าแบบจำลองที่เพิ่มขนาดของกิจการปีปัจจุบันซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมมีความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: *การอธิบายกำไรในอนาคต ข้อมูลมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน*

Gains and Losses on Fair Value Change of Financial Assets in Explaining Future Earnings of Thai Listed Companies in Financial Industry

Phatnatcha Chotkunakitti, DBA.
Associate Dean for Academic Affairs of Faculty of Accountancy,
Rangsit University
Email: phatnatcha.c@rsu.ac.th

Yodsawinkan Kobkanjanapued, D.ACC.
Assistant Professor of Faculty of Accountancy,
Rangsit University
Email: yodsawinkan.k@rsu.ac.th

Received: March 31, 2022
Revised: June 23, 2022
Accepted: July 6, 2022

ABSTRACT

This research studies the ability of current earnings and information from fair value change of available for sale financial assets in explaining future earnings, of the SET listed companies in financial industry using data from year 2012 to 2019. After removing the firms with nonsufficient data, the final sample is comprised of 222 sets and 179 sets for testing one-year and two-years ahead earnings explanation, respectively.

The research found that current earnings and gains or losses on fair value change of available for sale securities have an ability to explain future earnings both one and two years ahead. However, the results of the statistical analysis reveal that the models have an ability to explain one-year ahead earnings more than two-years ahead. When comparing the model including only current earnings with the model consisting of current earnings and gains or losses on fair value change of available for sale securities, it was found that the models with gains or losses on fair value change of available for sale securities have more ability to explain future earnings. In addition, the models adding firm size of current year, as a control variable, have more ability to explain future earnings.

Keywords: *Future earnings explanation, Fair value information, gains or losses on fair value change of financial assets*

บทนำ

ตั้งแต่ปี 2554 คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB) ได้ออกมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรมเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่ได้มีมาตรฐานการบัญชีสำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมไว้โดยเฉพาะมีแต่เพียงระบุให้กิจการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สินหรือตราสารทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่เกี่ยวข้อง สำหรับประเทศไทยได้เริ่มนำรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 มาใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ได้กำหนดคำนิยามของมูลค่ายุติธรรมว่าเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่าซึ่งชัดเจนขึ้นจากเดิมว่าเป็นแนวคิดของการมองถึงราคาที่จะได้รับหากมีการจำหน่ายสินทรัพย์และเป็นมุมมองของผู้ร่วมตลาด ไม่ใช่การวัดมูลค่าเฉพาะของกิจการใดกิจการหนึ่ง นอกจากนี้ ได้มีความพยายามทำให้ข้อมูลมีความสม่ำเสมอและสามารถเปรียบเทียบได้มากขึ้น โดยการกำหนดให้นำเสนอมูลค่ายุติธรรมแบ่งตามลำดับชั้น ตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Federation of accounting Profession of Thailand, 2019)

ผู้ที่สนับสนุนการวัดมูลค่ายุติธรรม มองว่าการวัดมูลค่ายุติธรรมมีผลทำให้สินทรัพย์และหนี้สินถูกประมาณมูลค่าใหม่ทุกงวดบัญชีเพื่อสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าตามสภาวะของตลาดในปัจจุบัน ข้อมูลมูลค่ายุติธรรมเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมากกว่าข้อมูลอดีต (Cao, Donnelly & Shaari, 2013) ดังนั้น ข้อมูลมูลค่ายุติธรรมน่าจะสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นปัจจุบันมากขึ้น นอกจากนี้ เนื่องจากกลไกในการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่รายงานเป็นประจำทำให้ผู้บริหารปิดบังข้อมูลแก่นักลงทุนยากขึ้น น่าจะส่งผลให้ได้ข้อมูลในงบการเงินที่เปิดเผยต่อสาธารณชนทันเวลาและมีความโปร่งใสมากขึ้น (Laux & Leuz, 2009) ในทำนองเดียวกันการวัดมูลค่ายุติธรรมจะช่วยให้ข้อมูลจากงบการเงินจะมีความเกี่ยวข้อง ในการตัดสินใจและเป็นข้อมูลเปิดเผยสู่สาธารณชนที่สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่แท้จริงของกิจการได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นทำได้ยากในบางสถานการณ์ โดยมูลค่ายุติธรรมต้องอาศัยการประมาณ (Landsman, 2007) การที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 นี้ เปิดโอกาสให้วัดมูลค่ายุติธรรม โดยมีหลักการคือ การใช้ข้อมูลที่สังเกตได้และใช้ข้อมูลสังเกตไม่ได้ให้น้อยที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้เปิดเผยถึงลำดับชั้นของข้อมูล แต่ข้อมูลระดับ 2 และระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ต้องปรับปรุง หรือเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาดซื้อขายคล่อง มาตรฐานไม่ได้ชี้ชัดถึงที่มาของข้อมูลอย่างชัดเจน ในกรณีที่ใช้ข้อมูลที่สังเกตไม่ได้มูลค่ายุติธรรมต้องอาศัยการประมาณการเสียเป็นส่วนใหญ่ และอาจมีการอ้างอิงการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเพื่อประกอบการวัดมูลค่ายุติธรรมค่อนข้างมาก ทำให้ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมทำให้ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นตามการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของมูลค่าตลาดอาจทำให้ข้อมูลของสินทรัพย์ที่ถือไว้ในระยะยาวไม่มีความเสถียรภาพ (Palea, 2014) ดังนั้น ข้อมูลอาจขาดคุณค่าทางการพยากรณ์ซึ่งเป็นลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานของข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตามที่ระบุไว้ในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (Federation of accounting Profession of Thailand, 2015)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ธนาคาร เงินทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต เป็นกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการนำมูลค่ายุติธรรมมาใช้ เนื่องจากการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการดำเนินงานการบัญชีสำหรับเงินลงทุนนั้น เป็นไปตามข้อบังคับของมาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ซึ่งได้กำหนดให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 โดยมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 105 กำหนดให้ทั้งหลักทรัพย์เพื่อค้าและหลักทรัพย์เผื่อขายแสดงมูลค่ายุติธรรมในงบแสดงฐานะการเงิน และกำหนดให้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์แสดงทั้งในกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับหลักทรัพย์เผื่อขายนั้นผลต่างที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมต้องรายงานไว้ในกำไรหรือขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

จัดเป็นรายการที่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง รายการประเภทนี้จัดเป็นรายการที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนในอนาคต เนื่องจากเมื่อมีการขายหลักทรัพย์ในอนาคต กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์จะถูกบันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรขาดทุนสุทธิในงวดเวลาอนาคตที่มีการขายหลักทรัพย์นั้น ดังนั้น รายการกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์เผื่อขายน่าจะสามารถทำนายผลการดำเนินงานในอนาคตได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ถึงคุณค่าส่วนเพิ่มในการอธิบายของข้อมูลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์เผื่อขาย ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตของรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายที่รายงานอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจการเงิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายกำไรอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี และ 2 ปี ของกำไรและรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันที่รายงานอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยนี้จะให้ข้อมูลยืนยันถึงประโยชน์ของข้อมูลจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับในการรายงานงบการเงินได้
2. นักลงทุน และผู้ที่สนใจ สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจลงทุน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรม

การนำแนวคิดของการวัดมูลค่ายุติธรรมมาใช้กับสินทรัพย์และหนี้สิน มีการกล่าวถึงทั้งในแง่ของการสนับสนุนและการโต้แย้ง ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่สนับสนุนการวัดมูลค่ายุติธรรม โดย Barth (1994) ได้ยืนยันว่าข้อมูลมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจธนาคารมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุนและมีความน่าเชื่อถือ (Relevance and Reliability) สำหรับนักลงทุน และข้อมูลมูลค่ายุติธรรมมีเนื้อหาสาระของข้อมูล (Information Content) มากกว่าข้อมูลราคาทุนในอดีต นอกจากนี้ Barth, Beaver and Landsman (1997) ยังระบุว่าการเปิดเผยข้อมูลมูลค่ายุติธรรมช่วยอธิบายความแตกต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีและราคาตลาดของของส่วนของผู้ถือหุ้น เช่นเดียวกับ Kathy and Wahlen (1995) พบว่ามูลค่ายุติธรรมของส่วนของเจ้าของสามารถอธิบายราคาหุ้นของบริษัทประกันภัยได้ สำหรับในประเทศไทย Bordeelertrit (2018) พบว่าในการประเมินมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นด้วยวิธีกำไรส่วนเกิน (Residual Income Valuation Model) บริษัทที่มีอัตราส่วนมูลค่ายุติธรรมต่อสินทรัพย์รวมในระดับต่ำมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่า และมีความถูกต้องมากกว่าบริษัทที่มีอัตราส่วนมูลค่ายุติธรรมต่อสินทรัพย์รวมในระดับสูง

สำหรับงานวิจัยที่พิจารณาถึงลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม Lu and Mande (2014) พบว่าข้อมูลสินทรัพย์สุทธิที่รายงานตามระดับชั้นมูลค่ายุติธรรมมีคุณค่าในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากข้อมูลสินทรัพย์สุทธิตามลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหุ้น ในทำนองเดียวกัน Elbannan and Elbannan (2015) ได้ศึกษาถึงข้อมูลตามระดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินพบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับการแปรผันของผลตอบแทนของหุ้นกับผลตอบแทนตลาด

นอกจากนี้ ในประเทศไทย Junsangeam and Srijunpetch (2015) ศึกษาโดยการสำรวจความคิดเห็นของนักลงทุนพบว่า นักลงทุนจะพิจารณาข้อมูลผลขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมในการตัดสินใจแต่ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่มีตามลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมต่างกัน

งานวิจัยบางงานได้กล่าวถึงผลดีของการนำการวัดมูลค่ายุติธรรมมาใช้ Chae, Choi and Yim (2016) สรุปว่าการนำการบัญชีมูลค่ายุติธรรมมาใช้ช่วยเพิ่มความมั่นคงทางการเงินของบริษัท เนื่องจากการวิเคราะห์พบว่าการนำมูลค่ายุติธรรมไปใช้มีผลเชิงลบกับความไม่มั่นคงทางการเงิน ในทางตรงกันข้ามบางงานวิจัยไม่ยืนยันประโยชน์ของการวัดมูลค่ายุติธรรม Chakraborty (2010) พบว่า การนำการบัญชีมูลค่ายุติธรรมไปใช้สำหรับธนาคารไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนของหุ้น นอกจากนี้ Rhee, Choi, and Ryu (2018) ศึกษาถึงการนำระบบการวัดมูลค่ายุติธรรมมาใช้ในประเทศเกาหลีพบว่า บริษัทที่มีระบบการวัดมูลค่ายุติธรรมที่ไม่ดีจะมีการเกลี่ยกำไร (income smoothing) และมีการจัดการกำไร (earning management) เพื่อที่จะให้ได้กำไรตามเป้าหมาย ในทำนองเดียวกัน Šodan (2015) ได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของการวัดมูลค่ายุติธรรมที่ใช้ในการรายงานงบการเงินกับคุณภาพกำไรในประเทศแถบยุโรปตะวันออก โดยคาดการณ์ว่าประเทศเหล่านี้จะมีการใช้เทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วเนื่องจากการขาดข้อมูลตลาด ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารมีการจัดการกำไรด้วยการประมาณมูลค่าซึ่งจะทำให้คุณภาพกำไรที่รายงานต่ำลง ผลการวิจัยค้นพบว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมในการรายงานทางการเงินเพิ่มขึ้นมีตัวชี้วัดคุณภาพกำไรโดยรวมในระดับที่ต่ำลง

การพยากรณ์ผลการดำเนินงานของข้อมูลจากการวัดมูลค่ายุติธรรม

คุณลักษณะหนึ่งของข้อมูลในงบการเงิน คือ มีคุณค่าในการพยากรณ์ผลการดำเนินงาน โดยผลการดำเนินงานที่ให้ความสนใจ คือ กำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนซึ่งเกิดจากการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์เงินสด (Dechow 1994) กำไรปีปัจจุบันสามารถใช้ในการพยากรณ์กำไรในอนาคต จากผลสรุปงานวิจัยของ Finger (1994) ยืนยันความสามารถของกำไรในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคต ทั้งกำไรสุทธิและกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน สำหรับการศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ของข้อมูลจากการวัดมูลค่ายุติธรรมมีการศึกษาถึงการวัดมูลค่ายุติธรรมในหลายประเด็น Bandyopadhyay, Chen, and Wolfe (2017) พบว่า กำไรหรือขาดทุนจากการประเมินมูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมีความสามารถในการพยากรณ์กระแสเงินสดอนาคต และบริษัทที่ยึดหลักความระมัดระวังมากกว่าจะมีความสามารถในการพยากรณ์มากกว่า ในทำนองเดียวกัน Hsu, Wu, and Sbaraglia (2020) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพยากรณ์กำไรในอนาคตของข้อมูลมูลค่ายุติธรรมและข้อมูลราคาทุนในอดีตของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการพยากรณ์ระหว่างบริษัทที่บันทึกอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนกับบริษัทที่บันทึกด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม พบว่ามูลค่ายุติธรรมมีความสามารถในการพยากรณ์กำไรในอนาคตสูงกว่าข้อมูลราคาทุนในอดีต

Bratten, Causholli, and Khan (2016) ได้ศึกษาถึงผลต่างจากการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมที่รวมอยู่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เพื่อใช้ในการพยากรณ์ผลประกอบการของธนาคาร นอกจากนี้ ได้ทดสอบถึงความน่าเชื่อถือของผลการพยากรณ์ พบว่า ผลต่างจากการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมสามารถพยากรณ์กำไรทั้ง 1 ปี และ 2 ปีถัดไปได้ เมื่อพิจารณาแต่ละรายการในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น พบว่ารายการในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมีผลต่อกำไรในอนาคตต่างกัน โดยที่กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์เผื่อขายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรอนาคต ส่วนกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากสัญญาอนุพันธ์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับกำไรอนาคต มีความสัมพันธ์กับรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวม นอกจาก 2 รายการนี้มีความสัมพันธ์กับกำไรอนาคตถัดไป 1 ปีเท่านั้น นอกจากนี้ พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับกำไรอนาคตถัดไป 1 ปีและ 2 ปี เช่นเดียวกับ Ehalaiye, Tippett, and Zijl (2017) ศึกษาความสามารถของมูลค่ายุติธรรมในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคต กรณีบริษัทกลุ่มธนาคารซึ่งผลการดำเนินงานวัดโดยกระแสเงินสดและกำไรในอนาคตพบว่า มูลค่ายุติธรรมสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานทั้งกระแสเงินสดจากการดำเนินงานและกำไรจากการดำเนินงานในอนาคต นอกจากนี้ ยังพบว่ามูลค่ายุติธรรมมีความสามารถในการทำนายกระแสเงินสดในอนาคตได้ดีกว่ากำไรในอนาคต ถึงแม้ในสถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจตลาดขาดสภาพคล่องไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการพยากรณ์ของมูลค่ายุติธรรม

Magnan, Menini, and Parbonetti (2015) ได้ศึกษาถึงผลจากการวัดมูลค่ายุติธรรมด้วยข้อมูลแต่ละระดับชั้นต่อความสามารถในการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์การเงิน พบว่าการเปิดเผยข้อมูลการวัดมูลค่ายุติธรรมส่งผลให้การพยากรณ์ถูกต้องมากขึ้น และพบว่าการวัดมูลค่าด้วยข้อมูลระดับ 2 สัมพันธ์กับความถูกต้องในการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น โดยที่การวัดมูลค่าด้วยข้อมูลระดับ 3 สัมพันธ์กับการกระจายตัวของการพยากรณ์ (forecast dispersion) ที่เพิ่มขึ้น Evans, Hodder, and Hopkins (2014) นอกจากจะพบว่ามูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นแล้ว ยังพบว่าผลการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินสามารถพยากรณ์ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการขายเครื่องมือทางการเงินในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามบางงานวิจัยระบุว่าการวัดมูลค่ายุติธรรมไม่มีผลต่อการพยากรณ์ผลการดำเนินงาน ดังเช่น Argilés, Garcia-Blandon, and Monllau (2011) ได้ศึกษาถึงการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ชีวภาพโดยเปรียบเทียบระหว่างการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมและใช้วิธีราคาทุนในอดีตของบริษัทในประเทศสเปน พบว่าการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ชีวภาพด้วยมูลค่ายุติธรรมไม่มีผลต่อการพยากรณ์กระแสเงินสดในอนาคต

การพัฒนาสมมติฐาน

งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับความสามารถในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลมูลค่ายุติธรรมได้ผลสรุปที่หลากหลายและส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยมีการนำแนวคิดในการวัดมูลค่ายุติธรรมมาปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ซึ่งก่อนหน้านี้มีการใช้แนวคิดการวัดมูลค่ายุติธรรมซึ่งระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง (Srijunpetch, 2016) ข้อมูลผลกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม ที่แสดงในส่วนกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเป็นข้อมูลหนึ่งที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงินส่วนใหญ่มีการรายงานจัดเป็นรายการที่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลังรายการประเภทนี้จัดเป็นรายการที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนในอนาคต เนื่องจากเมื่อมีการขายหลักทรัพย์ในอนาคต กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์จะถูกบันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรขาดทุนสุทธิในงวดเวลาอนาคตที่มีการขายหลักทรัพย์นั้น ดังนั้น รายการกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์เผื่อขายจะมีความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคตได้เช่นเดียวกัน (Bratten et al. 2016) จึงสามารถตั้งสมมติฐานงานวิจัยได้ดังนี้

H1 : กำไรปีปัจจุบันและกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันสามารถอธิบายกำไรในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีกระบวนการในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ทำการเก็บข้อมูลจากงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินจากฐานข้อมูล SETSMART

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะกลุ่มธุรกิจการเงิน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่บริษัทส่วนใหญ่มีการลงทุนในหลักทรัพย์และได้นำการวัดมูลค่ายุติธรรมมาใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคัดเลือกจากบริษัท ตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2562 หลังจากตัดบริษัทที่มีข้อมูลในแต่ละปีไม่ครบถ้วน เหลือจำนวนข้อมูลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี มีจำนวนทั้งหมด 222 ชุด และสำหรับการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี มีจำนวนทั้งหมด 179 ชุด

การวัดค่าตัวแปรและแบบจำลอง

ตัวแปรตาม คือ กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี และ 2 ปี ส่วนตัวแปรอิสระ คือ กำไรต่อหุ้นปีปัจจุบันและข้อมูลมูลค่ายุติธรรม งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์คุณค่าส่วนเพิ่มของข้อมูลมูลค่ายุติธรรมคือกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย เนื่องจากผลการวิจัยของ Bratten et al. (2016) พบว่ารายการกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ และตัวแปรควบคุมคือขนาดของกิจการ ซึ่งวัดค่าจากลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม โดยตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นดังนี้

ความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี

ตัวแบบที่ 1 เป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถของกำไรต่อหุ้นในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี ของ Finger (1994) ซึ่งตัวแบบนี้เป็นตัวแบบเปรียบเทียบกับตัวแบบที่ 2 ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณค่าส่วนเพิ่มของข้อมูลมูลค่ายุติธรรมคือกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย ส่วนตัวแบบที่ 3 เพิ่มตัวแปรควบคุมคือขนาดของกิจการ ในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (2)$$

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + SIZE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (3)$$

โดยที่ $EPS_{i,t+1}$ คือ กำไรต่อหุ้นของบริษัท i ณ เวลา t+1 ปี (กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี) EPSi,t คือ กำไรต่อหุ้นของบริษัท i ณ เวลา t (กำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน) $GLFVC_{i,t}$ คือ กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปรับค่าโดยการหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญของบริษัท i ณ เวลา t และ $SIZE_{i,t}$ คือ ขนาดของกิจการวัดค่าด้วยลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของบริษัท i ณ เวลา t

ความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี

ตัวแบบที่ 4 เป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถของกำไรต่อหุ้นในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี ซึ่งตัวแบบนี้เป็นตัวแบบเปรียบเทียบกับตัวแบบที่ 5 ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณค่าส่วนเพิ่มของกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย ส่วนตัวแบบที่ 6 เพิ่มตัวแปรควบคุมคือขนาดของกิจการในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (4)$$

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (5)$$

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + SIZE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (6)$$

โดยที่ $EPS_{i,t+2}$ คือ กำไรต่อหุ้นของบริษัท i ณ เวลา t+2 ปี (กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาลักษณะของข้อมูล ประกอบด้วยด้วยค่าสถิติ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระกันเอง
3. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคตของกำไร และข้อมูลมูลค่ายุติธรรมซึ่งคือกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินปีปัจจุบันของบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงิน เช่นเดียวกับ Bratten et al. (2016)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

จากตารางที่ 1 แสดงคุณลักษณะทางสถิติเบื้องต้นได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษาชุดที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 222 ตัวอย่าง โดยกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี (EPS_{t+1}) มีค่าต่ำสุด -2.96 ค่าสูงสุด 48.67 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.69 กำไรต่อหุ้น (EPS_t) มีค่าต่ำสุด -2.96 ค่าสูงสุด 48.67 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 4.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.77 ซึ่งสาเหตุที่ค่าสูงสุดและต่ำสุดของกำไรต่อหุ้นทั้งปีปัจจุบันและปีถัดไป 1 ปี เท่ากันเพราะการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลซึ่งข้อมูลบางชุดอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ส่วนกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย (GLFVC) มีค่าต่ำสุด -21.36 ค่าสูงสุด 63.63 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 0.70 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.64 ซึ่งแสดงว่าการวัดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายส่วนใหญ่เป็นรายการผลกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย ส่วนขนาดของกิจการ (SIZE) มีค่าต่ำสุด 20.50 ค่าสูงสุด 28.79 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 24.10 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.64

ตารางที่ 1 แสดงคุณลักษณะทางสถิติเบื้องต้นของตัวแปรชุดข้อมูล สำหรับการอธิบายกำไรปีถัดไป 1 ปี

Variable (n = 222)	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
EPS_{t+1}	-2.96	48.67	4.32	7.69
EPS_t	-2.96	48.67	4.40	7.77
$GLFVC_t$	-21.36	63.63	0.70	7.64
$SIZE_t$	20.50	28.79	24.10	2.64

ตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะทางสถิติเบื้องต้นของตัวแปรชุดข้อมูล สำหรับการอธิบายกำไรปีถัดไป 2 ปี

Variable (n = 179)	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
EPS_{t+2}	-2.96	48.67	4.26	7.46
EPS_t	-0.59	57.92	4.46	9.63
$GLFVC_t$	-21.36	63.63	1.07	8.28
$SIZE_t$	20.50	28.75	24.18	2.65

จากตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะทางสถิติเบื้องต้นได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรที่ศึกษาชุดที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 179 ตัวอย่าง โดยกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 2 ปี (EPS_{t+2}) มีค่าต่ำสุด -2.96 ค่าสูงสุด 48.67 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 4.26 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.46 กำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน (EPS_t) มีค่าต่ำสุด -0.59 ค่าสูงสุด 57.92 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 4.46 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.63 กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) มีค่าต่ำสุด -21.36 ค่าสูงสุด 63.63 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 1.07 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.28 ซึ่งแสดงว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมส่วนใหญ่ก่อให้เกิดรายการกำไร ส่วนขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$) มีค่าต่ำสุด 20.50 ค่าสูงสุด 28.75 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 24.18 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสามารถในการอธิบายกำไรปีถัดไป 1 ปี

Variable (n = 222)		EPS_{t+1}	EPS_t	$GLFVC_t$	$SIZE_t$
EPS_t	Pearson Correlation	.907**	1		
	Sig. (2-tailed)	.000			
$GLFVC_t$	Pearson Correlation	.189**	.117	1	
	Sig. (2-tailed)	.005	.300		
$SIZE_t$	Pearson Correlation	.373**	.342**	.035	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.860	

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อมูลชุดที่ 1 สำหรับการอธิบายกำไรปีถัดไป 1 ปี จากตัวอย่าง 222 ตัวอย่าง ได้ดังนี้

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมในตัวแบบที่ 1 ตัวแบบที่ 2 และตัวแบบที่ 3 พบว่ากำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี (EPS_{t+1}) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมทุกตัว ประกอบด้วย กำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน (EPS_t) กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายที่อยู่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) และขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้เท่ากับ 0.907 0.189 และ 0.373 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในตัวแบบที่ 2 และ 3 จะเห็นว่ากำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน (EPS_t) มีความสัมพันธ์กับขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้เท่ากับ 0.342 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) นอกจากนี้ พบว่ากำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) ไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสามารถในการอธิบายกำไรปีถัดไป 2 ปี

Variable (n = 179)		EPS_{t+2}	EPS_t	$GLFVC_t$	$SIZE_t$
EPS_t	Pearson Correlation	.757**	1		
	Sig. (2-tailed)	.000			
$GLFVC_t$	Pearson Correlation	.344**	.091**	1	
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		
$SIZE_t$	Pearson Correlation	.461**	.354**	.049	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.518	

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 179 ตัวอย่าง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมในตัวแบบที่ 4 ตัวแบบที่ 5 และตัวแบบที่ 6 พบว่ากำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี (EPS_{t+2}) มีความสัมพันธ์กับกำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน (EPS_t) กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) และขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้เท่ากับ 0.757 0.344 และ 0.461 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมในตัวแบบที่ 5 และตัวแบบที่ 6 พบว่ากำไรต่อหุ้นปีปัจจุบัน (EPS_t) มีความสัมพันธ์กับกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) และขนาดกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้เท่ากับ 0.091 และ 0.354 ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน ($GLFVC_t$) กับขนาดของกิจการปีปัจจุบัน ($SIZE_t$)

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมพบว่า ไม่เกิดปัญหาที่ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) ($r < 0.8$) รวมทั้ง การตรวจสอบค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 (จากตารางที่ 5 และ 6) แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระต่อกัน ดังนั้น จึงสามารถนำตัวแปรทั้งอิสระและตัวแปรตามทั้งหมดไปวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ได้ในสมการเดียวกันได้

ผลการวิเคราะห์ความถดถอย

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (2)$$

$$EPS_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + SIZE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (3)$$

Variable	Model 1		Model 2			Model 3		
(n = 219)	Coeff.	t-stat	Coeff.	t-stat	VIF	Coeff.	t-stat	VIF
Constant	.362	1.908	.350	2.185*		-4.610	-3.457**	
EPS_t	.898	15.86**	.889	18.87**	1.005	.865	23.26**	1.139
$GLFVC_t$			.126	2.779**	1.005	.126	2.947**	1.005
$SIZE_t$						.209	3.452**	1.133
F-test	163.523		91.460			63.107		
P-value	.000		.000			.000		
Adjusted R^2	.823		.838			.842		
Durbin-Watson	1.611		1.626			1.631		

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากตารางที่ 5 ใน ตัวแบบที่ 1 พบว่า F-test เท่ากับ 163.523 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงการมีตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.823 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 82.30% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้นปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.000 และ Coefficients เท่ากับ 0.898 กล่าวได้ว่า เมื่อกำไรต่อหุ้นปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาทจะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.898 บาท

ตัวแบบที่ 2 พบว่า F-test เท่ากับ 91.460 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงการมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.838 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 83.80% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้นและกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.000 มี Coefficients เท่ากับ 0.889 และ 0.126 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า เมื่อกำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น 1 บาทจะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.889 บาท และกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.126 บาท

ตัวแบบที่ 3 พบว่า F-test เท่ากับ 63.107 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงการมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.842 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 84.20% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้นและกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.00 มี Coefficients เท่ากับ 0.865 และ 0.126 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า เมื่อกำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น 1 บาทจะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.865 บาท และกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.126 บาท และขนาดกิจการปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.00 มี Coefficients เท่ากับ 0.209 แสดงว่า เมื่อขนาดกิจการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปีเพิ่มขึ้น 0.002 บาท

เมื่อเปรียบเทียบ Adjusted R^2 ของตัวแบบทั้ง 3 ตัวแบบ จะเห็นว่าตัวแบบที่ 2 มีค่าเพิ่มขึ้นจาก 0.823 เป็น 0.838 แสดงว่าตัวแปรอิสระในตัวแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยกำไรต่อหุ้นในปีปัจจุบันและกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขาย สามารถอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปีได้ดีกว่าตัวแบบที่ 1 และตัวแบบที่ 3 ซึ่งเพิ่มตัวแปรควบคุมคือ ขนาดของกิจการ มีค่า Adjusted R^2 สูงกว่าตัวแบบอื่น คือมีค่า 0.842 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ากำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายและขนาดกิจการมีส่วนช่วยเพิ่มความเกี่ยวข้องในการอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยของความสามารถในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (4)$$

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (5)$$

$$EPS_{i,t+2} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{i,t} + \beta_2 GLFVC_{i,t} + SIZE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (6)$$

Variable	Model 4		Model 5			Model 6		
(n = 179)	Coeff.	t-stat	Coeff.	t-stat	VIF	Coeff.	t-stat	VIF
Constant	1.038	2.842**	.921	3.277**		-9.942	-3.063**	
EPS_t	.633	11.56**	.612	10.73**	1.008	.548	15.18**	1.151
$GLFVC_t$			.233	27.60**	1.008	.229	29.88**	1.009
$SIZE_t$						.458	3.133**	1.144
F-test	47.046 **		32.455**			25.982**		
P-value	.000		.000			.000		
Adjusted R^2	.571		.646			.684		
Durbin-Watson	1.522		1.439			1.516		

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 6 ในตัวแบบที่ 4 พบว่า F-test เท่ากับ 47.046 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.571 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 57.10% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.000 และ Coefficients เท่ากับ 0.633

ตัวแบบที่ 5 พบว่า F-test เท่ากับ 32.455 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงการมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0. 646 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 64.6% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้น กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งค่า Coefficients เท่ากับ 0.612 และ 0.233 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า เมื่อกำไรต่อหุ้นปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาทจะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปีเพิ่มขึ้น 0.612 บาท และกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปีเพิ่มขึ้น 0.233 บาท

ตัวแบบที่ 6 พบว่า F-test เท่ากับ 25.982 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงถึงการมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.684 แสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ 68.4% และจากการพิจารณา Coefficients พบว่ามูลค่ากำไรต่อหุ้น กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายและขนาดกิจการปีปัจจุบัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย p-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งค่า Coefficients เท่ากับ 0.548 0.229 และ 0.458 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า เมื่อกำไรต่อหุ้น ปีปัจจุบัน เพิ่มขึ้น 1 บาทจะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปีเพิ่มขึ้น 0.548 บาท และกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปีเพิ่มขึ้น 0.229 บาท และขนาดกิจการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้กำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปีเพิ่มขึ้น 0.00458 บาท

เมื่อเปรียบเทียบ Adjusted R^2 ของตัวแบบที่ 4 และตัวแบบที่ 5 จะเห็นว่าตัวแบบที่ 5 มีค่า Adjusted R^2 เพิ่มขึ้นจาก 0.571 เป็น 0.646 แสดงว่าตัวแปรอิสระในตัวแบบที่ 5 ซึ่งประกอบด้วยกำไรต่อหุ้นในปีปัจจุบันและกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายปีปัจจุบัน สามารถอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 2 ปีได้ดีกว่าตัวแบบที่ตัวแปรอิสระประกอบด้วยกำไรต่อหุ้นปีปัจจุบันเท่านั้น และตัวแบบที่ 6 ซึ่งเพิ่มตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการปีปัจจุบัน มีค่า Adjusted R^2 สูงกว่าตัวแบบอื่น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ากำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ เผื่อขายและขนาดกิจการมีส่วนช่วยเพิ่มความเกี่ยวข้องในการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างตัวแบบการอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี และ 2 ปี โดยภาพรวมจะเห็นว่า ค่า Adjusted R^2 ของตัวแบบการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 1 ปี (ตัวแบบที่ 1 ถึงตัวแบบที่ 3) จะมีค่าสูงกว่าค่า Adjusted R^2 ของตัวแบบการอธิบายกำไรต่อหุ้นปีถัดไป 2 ปี (ตัวแบบที่ 4 ถึงตัวแบบที่ 6) ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่า Adjusted R2 ระหว่างตัวแบบการอธิบายกำไรในอนาคตถัดไป 1 ปี และ 2 ปี

	Model 1 (EARNt+1)	Model 4 (EARNt+2)	Model 2 (EARNt+1)	Model 5 (EARNt+2)	Model 3 (EARNt+1)	Model 6 (EARNt+2)
Adjusted R^2	82.30%	57.01%	83.80%	64.6%	84.20%	68.4%
Compare	Model 1 > Model 4		Model 2 > Model 5		Model 3 > Model 6	

สรุปผลและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคตของกำไรปีปัจจุบันและกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เผื่อขายที่รายงานอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จปีปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่ากำไรปีปัจจุบันสามารถอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี และ 2 ปี เป็นไปตามผลสรุปของ Finger (1994) ซึ่งยืนยันคุณค่าในการพยากรณ์ของข้อมูลกำไร ส่วนกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เผื่อขายมีคุณค่าส่วนเพิ่มในการอธิบายกำไรต่อหุ้นในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 หรือ 2 ปี โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรในอนาคต เช่นเดียวกับขนาดของกิจการปีปัจจุบันสามารถใช้อธิบายกำไรในอนาคตโดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ Bratten et al (2016)

ในภาพรวมแล้วความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคตสำหรับปีถัดไป 1 ปี จะสูงกว่าความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคตสำหรับปีถัดไป 2 ปี ซึ่งแสดงว่าสามารถประเมินหรือคาดการณ์กำไรในช่วงเวลาระยะสั้นได้ดีกว่าระยะยาว ทั้งนี้อาจเนื่องจากในระยะยาว สถานการณ์มีความไม่แน่นอนสูง มีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อกำไรอนาคตมากกว่าในระยะสั้น

ในทางปฏิบัติรูปแบบที่ใช้ในการประมาณกำไรในอนาคตนั้น โดยส่วนมากผู้ใช้งบการเงินยังให้ความสนใจในกำไรปีปัจจุบันมากที่สุด รูปแบบที่พิจารณาข้อมูลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่แสดงในส่วนกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นร่วมด้วยนั้น ผู้ใช้งบการเงินอาจไม่สะดวกในการหาข้อมูลเนื่องจากข้อมูลนี้ไม่ได้มีการเปิดเผยแยกออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนดังเช่นข้อมูลกำไรสุทธิ

ประโยชน์และข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลของงานวิจัยนี้ยืนยันถึงประโยชน์ของการรายงานทางการเงินที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจช่วยในการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการในอนาคตได้ การศึกษาพบว่ากำไรปัจจุบันและรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมมีความสามารถในการอธิบายกำไรในอนาคต ดังนั้นนักลงทุนหรือผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่นสามารถพิจารณาข้อมูลเหล่านี้เพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจได้

งานวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับหลักทรัพย์เผื่อขายที่แสดงในส่วนกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเท่านั้นและเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นธุรกิจการเงิน งานวิจัยในอนาคตสามารถศึกษาข้อมูลจากการวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับรายการทางบัญชีอื่นและในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมในมุมมองที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลที่ได้จากงานวิจัยนี้เป็นเพียงการอธิบายกำไรในอนาคต ซึ่งไม่อาจระบุสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ งานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงกำไร

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาจากข้อมูลก่อนการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่องเครื่องมือทางการเงิน ดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงคุณค่าในการพยากรณ์กำไรของข้อมูลมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหลังจากได้มีการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

References

Argilés, J. M., Garcia-Blandon J., & Monllau, T. (2011). Fair value versus historical cost-based valuation for biological assets: predictability of financial information. *Spanish Accounting Review*, 14(2), 87-113.

Bandyopadhyay, S. P., Chen, C. & Wolfe, M. (2017). The predictive ability of investment property fair value adjustments under IFRS and the role of accounting conservatism. *Advances in Accounting*, 38, 1-14.

Barth, M. E. (1994). Fair value accounting: Evidence from investment securities and the market valuation of banks. *The Accounting Review*, 69(1), 1-25.

Barth, M. E., Beaver, W. H., & Landsman, W. R. (1997). Are banks' SFAS no. 107 fair-value disclosures relevant to investors?. *Bank Accounting & Finance*, 10(4), 9-15.

Bordeelertrit, P. (2018). Equity valuation and fair value accounting. *Journal of Accounting Profession,* 14(41), 39-62.

Bratten, B., Causholli, M., & Khan, U. (2016). Usefulness of fair values for predicting banks' future earnings: Evidence from other comprehensive income and its components. *Review of Accounting Studies,* 21(1), 280-315.

Cao, T., Donnelly, R., & Shaari, H. (2013). Fair value and value in use: An improvement over Historical cost?. *Accountancy Ireland,* 45(3), 59-61.

Chae, C. I., Choi, A., & Yim, S. (2016). Fair value accounting and financial stability - based on the adoption. *Journal of Applied Business Research,* 32(6), 1825-1842.

Chakraborty, T. (2010). The relationship between fair values in banks' trading books and volatility in share price returns in the Indian context. *IUP Journal of Accounting Research & Audit Practices*, 9(1), 63-83.

Dechow, P. M. (1994). Accounting earnings and cash flows as measures of firm performance: The role of accounting accruals. *Journal of Accounting and Economics,* 18 (1), 3-42.

Ehalaiye, D., Tippett, M., & Zijl T. (2017). The predictive value of bank fair values. *Pacific-Basin Finance Journal,* 41, 111-127.

Elbannan, M A. & Elbannan, M A. (2015). Information content of SFAS 157 fair value reporting, Journal of International Accounting, *Auditing and Taxation*, 25, 31-45.

Evans, M. E., Hodder, L., & Hopkins, P. E. (2014). The predictive ability of fair values for future financial performance of commercial banks and the relation of predictive ability to banks' share prices. *Contemporary Accounting Research*, 31(1), 13-44.

Federation of Accounting Professions of Thailand (2015). Conceptual Framework for Financial Reporting (revised 2015) Retrieved from https://acpro-std.tfac.or.th/uploads/files/NOxoIsj0qL.pdf

Federation of Accounting Professions of Thailand (2019). Thai Financial Reporting Standard 13 (revised 2019): Fair Value Measurement. Retrieved from https://acpro-std.tfac.or.th/page/27/TFRS_13_revised_2562%20(3).pdf

Finger, C. A. (1994). The ability of earnings to predict future earnings and cash flow. *Journal of Accounting Research*, 32(2), 210-223.

Hsu A. W.-H., Wu G. S.-H., & Sbaraglia, A. (2020). Predicting future performance using fair value Versus historical cost: Evidence from investment property. *NTU Management Review,* 30(2), 311-334.

Junsangeam, D. & Srijunpetch, S. (2015). The effect of fair value hierarchy disclosure from different performance on nonprofessional investors' judgments. *Journal of Accounting Profession,* 11(31), 80-90.

Kathy, R. P., & Wahlen, J. M. (1995). Fair values of equity and debt securities and share prices of property- liability insurers. *Journal of Risk and Insurance (1986-1998)*, 62(4), 719-737.

Landsman, W. R. (2007). Is fair value accounting information relevant and reliable? evidence from capital market research. *Accounting and Business Research*, 37(3), 19-30.

Laux, C. & Leuz, C. (2009), The crisis of fair-value accounting: Making sense of the recent debate. Accounting. *Organizations and Society*, 34(6-7), 826-834.

Lu, H.-Y. & Mande, V. (2014). Does disaggregation of fair value information increase the value relevance of the fair value hierarchy?, *Research in Accounting Regulation*, 26(1), 90-97.

Magnan, M., Menini, A., & Parbonetti, A. (2015). Fair value accounting: Information or confusion for financial markets? *Review of Accounting Studies,* 20(1), 559-591.

Palea, V. (2014). Fair value accounting and its usefulness to financial statement users. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 12(2), 102-116.

Rhee, C. S., Choi, E. S., & Ryu, J. Y. (2018). The influence of firm's fair value system on earnings quality under IFRS. *Journal of Applied Business Research*, 34(3), 427-436.

Šodan, S. (2015). The Impact of fair value accounting on earnings quality in eastern european countries, *Procedia Economics and Finance,* 32, 1769-1786.

Srijunpetch, S. (2016). Auditor and fair value auditing. *Journal of Business Administration*, 5(2), 9-15.

$43k
$61k
$69k
$94k
$75k
$136k
$120k
$170k
$167k
$245k
800
600
400
200